

Van een spaarcultuur naar een investeringscultuur

Vijf concrete voorstellen voor ons vestigingsklimaat en onze portemonnee

Recent heeft de Europese Commissie haar plannen gepresenteerd voor de verdere verdieping van de Europese kapitaalmarktunie via de **Savings and Investment Union**. Dit initiatief heeft als doel om betere financiële mogelijkheden te creëren voor EU-burgers, financieringsmogelijkheden voor bedrijven te verruimen en het concurrentievermogen van de EU te verbeteren. **Mobilisatie van retailbeleggers** is cruciaal voor het behalen van deze doelen en het aanjagen van economische groei.

Nederland kent door haar goed ontwikkelde pensioenstelsel veel collectieve beleggers, maar ook in ons land zijn er nog stappen nodig om burgers zelfstandig hun weg naar de kapitaalmarkt te laten vinden. Zo staat er in Nederland ruim **€600 miljard** op spaarrekeningen, waar het tegen lage rentes en hoge inflatie minder waard wordt.¹ Volgens de Autoriteit Financiële Markten (AFM) kan **de helft van de Nederlandse huishoudens beleggen**, maar doen ze dit niet.² Tegelijkertijd toont onderzoek aan dat Nederlanders weldegelijk de wens hebben om te beleggen, maar hierbij tegen administratieve drempels aanlopen en over onvoldoende kennis beschikken.³

Een gebrek aan retailbeleggers betekent gemiste vermogensopbouw voor burgers én minder kapitaal voor bedrijven en de economie. Kapitaal dat Nederland hard nodig heeft om te investeren in de toekomst. Retailbeleggers zijn cruciaal om toegang tot kapitaal te vergroten. De Europese Commissie roept lidstaten op om zelf maatregelen te nemen. Nederland hoeft niet te wachten op Brussel, we kunnen nu al stappen zetten om retailbeleggers te activeren.

¹<https://www.dnb.nl/algemeen-nieuws/statistiek/2025/nederlandse-huishoudens-sparen-maar-door-ruim-600-miljard-op-de-bankrekening/>

²<https://www.afm.nl/nl-nl/sector/actueel/2022/maart/meer-nederlanders-beleggen-sparen>

³<https://www.dufas.nl/nieuws/nederlanders-lopen-honderden-tot-duizenden-euros-mis/>

DUFAS: Dutch Fund and Asset Management Association

Sinds 2003 zet DUFAS zich in voor een gezonde vermogensbeheersector in Nederland. DUFAS telt bijna 60 leden: van grote assetmanagers die de Nederlandse pensioen- en verzekeringsvermogens beleggen tot kleinere, specialistische vermogensbeheerders.

Tijd voor actie

Door financiële educatie te verbeteren, onnodige drempels voor beleggers te verlagen en een fiscaal aantrekkelijke beleggingsrekening te introduceren kan Nederland de transitie maken van een spaarcultuur naar een investeerderscultuur. Hiermee mobiliseren we het kapitaal dat nodig is om te investeren in onze toekomst, van defensie tot duurzaamheid. De Europese Commissie heeft de eerste zet gedaan. Nu is het aan Nederland om door te pakken. We roepen daarom op tot deze concrete acties:

1. Introduceer een Geldmodule in het voortgezet onderwijs.
2. Kom met een genuanceerde waarschuwing ten aanzien van beleggen.
3. Efficiënte informatieverstrekking met minder drempels voor nieuwe beleggers.
4. Toegankelijke adviesdienstverlening doormiddel van een light regime.
5. Een Nederlands Individual Savings Account gebaseerd op het Zweedse model.

Verbeter financiële educatie en nuanceer waarschuwingen over beleggen

Financiële vaardigheden zijn de basis voor een sterke economie. Middelbare scholieren leren nog steeds vooral over economische theorieën, terwijl praktische kennis over vermogensopbouw ontbreekt. Daarom halen jongeren veelal hun kennis over beleggen bij influencers, die helaas vaak twijfelachtige adviezen geven. Uit recent onderzoek⁴ van o.a. het Nibud en de universiteiten van Tilburg en Leiden blijkt dat de financiële positie van jongeren aan het verslechteren is. Een maatschappelijk onverantwoorde en onaanvaardbare ontwikkeling. Daarom moet financiële educatie beter worden verankerd.

(1) Door een laagdrempelige geldmodule van 20 uur in het vak economie op het voortgezet onderwijs te introduceren ontwikkelen leerlingen praktische kennis over sparen, beleggen en financiële risico's. BeleggerUitlegger laat zien dat dit werkt, zonder extra kosten of curriculumwijziging. Laten we dit landelijk uitrollen.

(2) Ook verplichte communicatie over beleggen kan verbeterd worden. Wet- en regelgeving schrijft stelselmatig voor dat gewezen moet worden op de risico's van beleggen. De kansen van beleggen – of de risico's van níet beleggen – worden zelden benoemd. Dit beleid werkt ontmoedigend en moet worden herzien. Een eerlijker en evenwichtiger verhaal over beleggen, met uitleg over de risico's en kansen, helpt burgers betere financiële keuzes te maken.

⁴ <https://www.nji.nl/nieuws/jongere-staat-er-financieel-slechter-voor>

Verlaag onnodige drempels voor beleggers

Europese regelgeving bevat drempels die retailbeleggers eerder afschrikken dan beschermen. Wij stellen twee concrete verbeterpunten voor.

(3) Maak informatieverstrekking over beleggingsproducten en -diensten efficiënter. Beleggers worden overspoeld met juridische documenten in verplichte formats, vol met complexe taal. Uit studies blijkt dat deze informatie nauwelijks wordt gelezen.⁵ Informatieverstrekking moet daarom toegankelijker, bondiger en relevanter. Hiermee worden (potentiële) beleggers beter geïnformeerd en kunnen onnodige kosten voor het opstellen van documentatie worden voorkomen

(4) Zorg voor toegankelijke dienstverlening. Beleggers die begeleid willen worden bij beleggen moeten uitgebreide geschiktheidstoetsen doorlopen en daarbij omvangrijke informatie aanleveren. Dit is in veel gevallen onnodig, vooral bij beleggers die op een laagdrempelige wijze met kleine bedragen willen beleggen. De introductie van een vereenvoudigde versie van de geschiktheidstoets in MiFID II ('light regime') verbetert de toegang van particuliere beleggers tot beleggingsadvies. Tegelijkertijd worden de toezichts- en administratieve lasten voor dienstverleners verminderd.

Nederland is gebonden aan Europese wetgeving, maar dat betekent niet dat we moeten afwachten. Nederland moet zich hardmaken voor het wegnemen van Europese drempels en tegelijkertijd de dialoog aan gaan met de markt en toezichthouders om te kijken naar de mogelijkheden om beleggen toegankelijker te maken.

⁵ <https://www.fca.org.uk/publication/market-studies/ms15-2-3.pdf>

Voer een Nederlands Individual Savings Account (ISA) in

Zweden laat zien hoe een overheid burgers kan stimuleren om te beleggen. Dankzij een belastingvriendelijke en toegankelijke beleggingsrekening bouwen Zweden eenvoudig vermogen op en is beleggen een goede gewoonte geworden. Een mooi bijkomend voordeel is dat veel van deze investeringen weer terecht komen in de Zweedse economie.

(5) Nederland kan deze aanpak overnemen. De Europese Commissie komt na de zomer met een raamwerk voor EU-beleggingsrekeningen, maar we hoeven niet af te wachten. Door nu al te werken aan een Nederlandse Individual Savings Account (ISA) – een fiscaal aantrekkelijke rekening voor particuliere beleggers – stimuleren we structurele vermogensopbouw en een gezondere investeringsmentaliteit. Voor een succesvolle transitie van een spaarcultuur naar een investeerderscultuur is het belangrijk om - conform het Zweedse model en ter bescherming van de belegger, die baat heeft bij een gespreide portefeuille - de fiscale voordelen niet te beperken tot beleggingen in bedrijven in voor EU-concurrentievermogen strategische sectoren.